

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır
Yakup Güneş

Mayıs ayında “Gümrükte Gündem”i belirleyen ana konunun ithalatta referans fiyat ve satın alma komisyonları konularına ilişkin yapılan düzenlemeler olduğunu söyleyebiliriz. Referans fiyat uygulamasına ilişkin olarak Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından 05.05.2015 tarihinde tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine gönderilen 85593407/165.04 sayılı yazıda, referans fiyat uygulaması kapsamında yayımlanan fiyatların, yalnızca gümrük kıymeti kontrolü için esas alınması gerektiği; buna göre, referans fiyat esas alınarak tahakkuk ettirilen vergi farkı ve para cezalarının, referans fiyat uygulamasının amacıyla örtüşmediği bildirilmiştir. Ancak beyan edilen kıymetin referans fiyatın altında kalması durumunda 2012/29 sayılı Genelge uyarınca kıymet araştırmasına gidilmesi mümkün bulunmaktadır.

Mayıs ayında öne çıkan diğer Gümrükte Gündem konuları aşağıda yer almaktadır.

1. İthalatta aracılar ödenen ücretlerin “satın alma komisyonu” olarak değerlendirilebilmesi için gerekli koşullara açıklık getirilmiştir.

Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine gönderilen 85593407/010.06 sayılı yazıda aracılar ödenen ücretlerin satın alma komisyonu olarak değerlendirilebilmesi için gerekli görülen şartlar aşağıdaki gibidir:

a. Satın alma komisyonculuğu hizmetinin tespiti: Satın alma komisyonculuğu hizmetinin varlığının ve gerçek niteliğinin tespiti için ilgili tüm belgelerin gümrük idaresine sunulması gerekmektedir (Örneğin; alıcı ile komisyoncu arasındaki aracılık sözleşmesi, bu sözleşmenin gerçekliğini ispatlayan sipariş emirleri, akreditif, yazışmalar vb.). Aracılık ilişkisini ispata yarayacak yeterli belgenin ibraz edilmemesi durumunda ise satın alma komisyonculuğu ilişkisinin bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

b. Satın alma komisyoncusunun üstlendiği riskler ve yerine getirdiği hizmetler: Satın alma komisyoncusunun, işinin niteliğine ek olarak bir risk alması ya da ek bir hizmet yerine getirmesi (ithal eşyaya ilişkin ödemenin aracının fonlarından yapılması) durumunda bunun bildirilmesi gerekmektedir. Verilen ek hizmet, aracının eşyanın mülkiyetine sahip olmaktan doğan bir zarar veya kâr elde etmesi olasılığını ortaya çıkarıyorsa, satın alma komisyonculuğu ilişkisini oluşturan tüm koşulların incelenmesi gerekmektedir. Aracının kendi hesabına hareket ettiği ve/veya eşya üzerinde mülkiyetten doğan bir ayni hakka sahip olduğunun görülmesi durumunda söz konusu aracı, satın alma komisyoncusu olarak değerlendirilememektedir.

c. Tarafların ilişkili olduğu durumlar: Aracının satıcı ile veya satıcıya bağlı bir kişiyle arasındaki ilişki, söz konusu aracının alıcıyı temsil etme özelliğini etkileyebilmektedir. Bir aracılık sözleşmesinin varlığına karşın, gümrük idaresi, söz konusu aracının gerçekten de satıcı veya kendi hesabına değil de alıcı hesabına çalıştığını belirlemek üzere tüm koşulları inceleyebilecektir. Aracının satıcı ile ilişkisi varsa, aksi ilişkisiz taraflarla yapılan işlemlerdeki koşullarla uygunluk gibi kanıtlarla ispatlanmadıkça, aracı satın alma komisyoncusu olarak değerlendirilemeyecektir. Buna göre, aracının hakiki bir satın alma komisyoncusu olup olmadığı; icra ettiği fonksiyonlar ve aldığı ücret, müstakil satın alma komisyoncuları ile karşılaştırılarak değerlendirilmektedir.

d. Eşya faturasının aracı tarafından düzenlenmesi: Aracının sözleşmeyi tamamlayıp, ithalatçıya eşyanın fiyatını ve kendi ücretini ayrı ayrı gösteren bir ikinci fatura düzenlemesi, kendisini eşyanın satıcısı haline getirmemektedir. Gümrük Kanunu'na göre, eşyayı tedarik edene ödenen fiyat satış bedeline esas alındığı için; gümrük idaresi, eşyayı tedarik edenin düzenlediği fatura ve diğer belgelerin, beyan edilen kıymeti tevsik etmek üzere ibrazını talep edebilecektir. Eşyayı tedarik edenin aracıya verdiği ticari faturasının veya satışı ispata yarayacak diğer belgelerin ibraz edilmemesi durumunda; söz konusu satış, ihraç amacıyla yapılmış gerçek bir satış olarak kabul edilmeyecektir.

e. Aracının verdiği hizmet ile karşılığında istenen ücretin orantılı olması: Yerine getirilen hizmet karşılığında istenen ücretin de hizmetle orantılı olup olmadığı araştırılabilir. Ancak satın alma komisyoncusunun verdiği ek hizmetler alıcıdan talep edilen ücreti de etkilemektedir. Buna göre, ödemenin satın alma komisyonculuğu hizmetine ilişkin ayırt edilebilir bölümü, satın alma komisyonu olarak nitelendirilebilir.

f. Aracının satın alma komisyoncusu olup olmadığı incelenirken dikkate alınacak bazı unsurlar: Genel olarak, satın alma komisyoncusu eşyanın kaybı riskini, nakliye ve elleçleme maliyetlerini üstlenmemektedir. Satın alma komisyoncuları, satıcıya nasıl ve ne zaman ödeme yapılacağını kontrol etmez. Ancak ödemenin aracıya yapılması halinde, satın almadan önce mi sonra mı yapıldığı önemlidir. Sonra yapılması halinde aracının satıcı konumunda olması mümkündür. Buna göre alıcı, komisyoncunun hizmeti olmaksızın ithal eşyasını imalatçıdan alamıyorsa, aracı muhtemelen satış komisyoncusudur. Aracı kendi menfaatine müstakil bir işletme işletiyorsa, aracının bir komisyoncu değil, müstakil bir satıcı olması mümkündür. Aracı mali olarak üretici veya satıcıdan ayrılamıyorsa, aracı muhtemelen alıcı adına değil, satıcı adına hareket etmektedir. Belirtilen hususların bir arada değerlendirilmesi sonucunda, aracının satın alma komisyoncusu olmadığına ilişkin ciddi emarelerin bulunması durumunda, 2012/29 sayılı Genelge'ye göre gümrük kıymeti kıymet araştırmasına konu olabilecektir.

2. Mayıs ayında yayınlanan tarife kontenjanı, ilave gümrük vergisi ve dumping karşı önlemlere aşağıda yer verilmiştir:

a) Aşağıda detayları verilen eşyaların ithalatında tarife kontenjanı açılmıştır.

Resmi Gazete tarihi	GTİP	Eşya tanımı	Kontenjan miktarı (Ton)
5 Mayıs 2015	7219.31.00.00.00	Kalınlığı 4,75 mm veya daha fazla olanlar	60.000
	7219.32.10.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5 veya daha fazla nikel içerenler	
	7219.32.90.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5'tan az nikel içerenler	
	7219.33.10.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5 veya daha fazla nikel içerenler	
	7219.33.90.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5'tan az nikel içerenler	
	7219.34.10.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5 veya daha fazla nikel içerenler	
	7219.34.90.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5'tan az nikel içerenler	
	7219.35.10.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5 veya daha fazla nikel içerenler	
	7219.35.90.00.00	Ağırlık itibarıyla % 2,5'tan az nikel içerenler	
	7220.20.21.00.11	Genişliği 500 mm'yi geçenler	
	7220.20.29.00.11	Genişliği 500 mm'yi geçenler	
	7220.20.41.00.11	Genişliği 500 mm'yi geçenler	
	7220.20.49.00.11	Genişliği 500 mm'yi geçenler	
	7220.20.81.00.11	Genişliği 500 mm'yi geçenler	
	7220.20.89.00.11	Genişliği 500 mm'yi geçenler	
5 Mayıs 2015	5510.30.00.00.00	Diğer iplikler (esas itibarıyla veya sadece pamuk ile karışık olanlar) (yalnızca bambu iplikleri)	2.000

b) Mobilya ile yatak takımı cinsi eşyalara % 50; aksam ve parçalarına % 25 oranında ilave gümrük vergisi getirildi.

Resmi Gazete tarihi	GTİP	Eşya tanımı	AB, EFTA üyesi ülkeler, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Fas, Batı Şeria ve Gazze Şeridi, Tunus, Mısır, Gürcistan, Ürdün, Arnavutluk, Sırbistan, Şili, Karadağ, Kosova, Güney Kore ve Morityus	Diğer ülkeler
23 Mayıs 2015	94.01	Oturmaya mahsus mobilyalar (94.02 pozisyonundakiler hariç) (yatak haline getirebilir türden olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları (9401.10, 9401.20 hariç)	0	50
	9401.90	Aksam ve parçalar (9401.90.10.00.00, 9401.90.80.00.11 hariç)	0	25
	94.02	Tıpta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalar (ameliyat masaları, muayene masaları, kliniklerde kullanılmaya mahsus mekanik tertibatlı karyolalar, dişçi koltukları), döndürme, yükseltme ve yatırma tertibatlı berber koltukları ve benzeri koltuklar; bunların aksam ve parçaları (9402.10.00.00.21, 9402.90.00.00.21 hariç)	0	50
	94.03	Diğer mobilyalar (9403.90 hariç)	0	50
	9403.90	Aksam ve parçalar	0	25
	94.04	Şilte mesnetleri, yaylarla donatılmış veya gözenekli kauçuk ya da plastikten veya herhangi bir malzemeden dâhili olarak donatılmış veya doldurulmuş yatak takımı eşyası ve benzeri eşya (şilteler, yorganlar, diz ve ayak örtüleri, yastıklar, pufar, baş yastıkları gibi) (kaplanmış olsun olmasın)	0	50

c) Aşağıda detayları verilen Çin Halk Cumhuriyeti menşeli eşyalar için dumping karşı önlem yürürlüğe girmiştir.

Resmi Gazete tarihi	GTİP	Eşya tanımı	Menşe ülke	Dampinge karşı önlem
10 Mayıs 2015	7315.81	Destekli halkalı zincirler	Çin Halk Cumhuriyeti	1.069 ABD Doları/Ton
	7315.82	Diğerleri (kaynaklı halkalı)		

d) 15 ve 21 Mayıs 2015 tarihlerinde yayımlanan Tebliğler ile aşağıda belirtilen ülkelerden ithal edilen eşyalara uygulanmakta olan dumping karşı önlemin sona erecek olması sebebiyle ihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır.

Resmi Gazete tarihi	GTİP	Eşya tanımı	Menşe ülke
15 Mayıs 2015	5402.33	Poliester tekstüre iplikler	Tayland ve Vietnam
15 Mayıs 2015	7304.19.10.00.11	Dış çapı 73 mm, yi geçmeyenler	Çin Halk Cumhuriyeti
	7304.19.10.00.12	Dış çapı 73 mm. yi geçen fakat 168,3 mm'yi geçmeyenler	
	7304.23.00.10.00	Borular	
	7304.29.10.10.00	Borular	
	7304.31.20.10.00	Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus, gaz ve sıvıların naklinde kullanılan türde olanlar (bağlantı parçaları takılmış)	
	7304.31.20.90.00	Diğerleri	
	7304.31.80.10.00	Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus, gaz ve sıvıların naklinde kullanılan türde olanlar (bağlantı parçaları takılmış)	
	7304.31.80.90.00	Diğerleri	
	7304.39.10.00.00	İşlenmemiş, düz ve et kalınlığı heryerinde aynı olan ince ve kalın borular ve diğer profillerin ve değişik et kalınlığındaki boruların sadece imalinde kullanılanlar	
	7304.39.92.10.00	Dış çapı 168,3 mm. yi geçmeyenler-Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus, gaz ve sıvıların naklinde kullanılan türde olanlar (bağlantı parçaları takılmış)	
	7304.39.92.90.00	Diğerleri	
	7304.49.10.00.00	İşlenmemiş, düz ve et kalınlığı heryerinde aynı olan ince ve kalın borular ve diğer profillerin ve değişik et	

		kalınlığındaki boruların sadece imalinde kullanılanlar	
	7304.49.93.00.00	Dış çapı 168,3 mm. yi geçmeyenler	
	7304.51.12.00.00	Uzunlukları 0,5 metreyi geçmeyenler	
	7304.51.81.10.00	Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus, gaz ve sıvıların naklinde kullanılan türde olanlar (bağlantı parçaları takılmış)	
	7304.51.81.90.00	Diğerleri	
	7304.51.89.10.00	Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus, gaz ve sıvıların naklinde kullanılan türde olanlar (bağlantı parçaları takılmış)	
	7304.51.89.90.00	Diğerleri	
	7304.59.10.00.00	İşlenmemiş, düz ve et kalınlığı heryerinde aynı olan ince ve kalın borular ve diğer profillerin ve değişik et kalınlığındaki boruların sadece imalinde kullanılanlar	
	7304.59.32.00.00	Uzunlukları 0,5 metreyi geçmeyenler	
	7304.59.38.00.00	Uzunlukları 0,5 metreyi geçenler	
	7304.59.92.90.00	Diğerleri	
	7304.90.00.10.00	Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus, gaz ve sıvıların naklinde kullanılan türde olanlar bağlantı parçaları takılmış)	
	7304.90.00.90.00	Diğerleri	
21 Mayıs 2015	7010.20.00.00.00	Yalnızca camdan tencere, tava ve çaydanlık kapakları	Çin Halk Cumhuriyeti, Endonezya, Hong Kong
21 Mayıs 2015	8715.00.10.00.00	Bebek arabaları	Çin Halk Cumhuriyeti
	8715.00.90.00.00	Yalnızca bebek arabalarının şasileri	